

3. Робсон М., Уллах Ф. Практическое руководство по реинжинирингу бизнес-процессов. Х.: Аудит, 2007. 224 с.
4. Хаммер М., Чампи Дж. Реинжиниринг корпорации: Манифест революции в бизнесе. Спб. 332 с.
5. Костецкий Н. Ф., Янковский Е. Я. Реструктуризация как инструмент экономического оздоровления предприятий и организаций строительного комплекса. Экономика строительства. 2012. № 8. С. 33-42.
6. Рубцов С. В. Уточнення поняття «бізнес-процес». Менеджмент. 2011. № 6. С. 20-24.

Корильчук Віталій

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Крисько Ж.Л.)

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ СТРУКТУРНИХ ЗМІН НА ПІДПРИЄМСТВІ

Нині вітчизняні підприємства здійснюють активні дії, котрі спрямовані на пошук шляхів та механізмів адаптації до динамічного та нестійкого зовнішнього середовища. Як відомо, прискорення науково-технічного прогресу, інформатизація суспільства та посилення конкуренції на всіх рівнях господарювання спонукають підприємства швидко та своєчасно адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Зазначимо, що проявом такої адаптації є прискорення організації випуску нової, якісної, конкурентоспроможної продукції, заміна фізично та морально застарілих основних засобів на останні досягнення науки та техніки, впровадження у виробничий процес енерго- та ресурсозберігаючих технологій [1].

Наявність в економічній літературі різних поглядів на вирішення проблеми проведення структурних змін на підприємстві свідчить про доцільність всебічного вивчення питань сутності цього поняття стосовно його використання в сфері економіки.

Уперше зміст поняття «структурні зміни» було розроблено Ч. Дарвіном і з того часу його трактування набувало різного значення (рис. 1), кожний вкладав в нього різний зміст.

Варто зазначити, що до сьогодні не склалося єдиної точки зору щодо сутності поняття «структурні зміни». Відомі такі її прояви, як еволюція, звикання, навчання й самонавчання, організація, самоорганізація. Так, структурні зміни окреслюються як збереження підприємства в умовах зовнішнього середовища в результаті зміни характеру відносин із зовнішнім середовищем і трансформації внутрішньої організації підприємства. З іншого

боку, процес структурних змін розглядається як складна економічна категорія, що має подвійну природу: структурні зміни одночасно розглядається і як процес, і як результат, що характеризує адаптацію з економічної точки зору.

Рис. 1.1. Варіанти трактування структурних змін на підприємстві

Примітка: узагальнено автором

За всією різноманітністю наведених визначень можна побачити головну ідею: «структурні зміни – це успіх підприємства на ринку». Структурні зміни для підприємства, яке постійно знаходиться під впливом зовнішнього середовища, передбачає забезпечення його економічної безпеки (ефективне використання ресурсів, збереження ринкових позицій, конкурентоспроможність продукції, гармонія інтересів із суб'єктами зовнішнього середовища) [2].

Отже, у сучасній економічній літературі структурні зміни розглядаються як пристосування економічної системи та її окремих суб'єктів, працівників до умов зовнішнього середовища, що змінюються, виробництва, праці, обміну, життєвих потреб населення.

Зазначимо, що в Україні поняття структурні зміни пройшло декілька стадій [3]. На початку перехідного етапу економіки структурні зміни трактувались як залучення підприємства до ринкових форм господарювання (зміна власності, вихід на зовнішній ринок, вироблення конкурентоспроможної продукції, максимізація прибутку). Згодом, коли держава не була головним інвестором підприємства та покупцем його продукції, коли знизилися обсяги виробництва в країні, адаптація для підприємств визначалася як виживання (збереження основних фондів, трудового колективу). Ці два поняття адаптації

мали тимчасовий характер, оскільки з переходом України до ринкових умов господарювання й стабілізації економічної ситуації ці поняття втратили актуальність.

Отже, пошук шляхів структурних змін на підприємстві передбачає розвиток в різних сферах їхнього функціонування, які забезпечують економічне зростання в умовах конкуренції. Нині на підприємствах необхідні організаційні структурні зміни для перетворення виробничих комплексів у гнучкі структури з широким асортиментом товарної продукції, які зможуть швидко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі.

Використані джерела

1. Соколова Л. В. Організаційно-економічне забезпечення адаптації підприємств до невизначеності бізнес-середовища: Автореф. дис... д-ра екон. наук : 08.06.01. Київ, 2016. 32 с.
2. Адаптація підприємства як засіб забезпечення його економічної безпеки. URL: https://pidruchniki.com/84418/ekonomika/adaptatsiya_pidpriyemstva_zasib_zabezpechennya_ekonomichnoyi_bezpeki. (дата звернення: 10.10.2019 р.)
3. Крисько Ж. Адаптація підприємства до змін зовнішнього середовища через механізм реструктуризації. Галицький економічний вісник: науковий журнал. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/292/2/GEB_2009_No2-J_Krisko-Turning_to_the_external_environment_company_38.pdf. (дата звернення: 10.10.2019 р.)

Костюк Олександр

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Васіна А.Ю.)

ЗАСАДИ ПІДГОТОВКИ ТА ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ РІШЕНЬ РОЗВИТКУ І РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

Стратегічне планування розвитку охорони здоров'я на державному й регіональному рівнях повинно передбачати вирішення таких завдань, як створення ринку медичних послуг, виходячи із забезпечення реальної можливості вибору громадянами медичної установи і лікаря; підвищення якості медичного обслуговування та профілактичних заходів; реорганізація мережі медичних установ, у тому числі їх роздержавлення; забезпечення стабільності фінансування системи охорони здоров'я, фармацевтичної й медичної промисловості; розробка й впровадження розширеного набору медичних послуг; організація діяльності санітарної міліції для оперативного контролю над якістю продовольчих товарів; ліквідація умов виникнення епідемій тощо.

Накопичений практичний досвід проведення реформ на місцевому рівні в